

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI ÉS GAZDASÁGI KÉPES HETILAP A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 2 frt.
Félévre 1 „

Felelős szerkesztő:
ZSITVAY NÁNDOR.

Egyes szám ára 6 krajczár.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST (Köztelek).

Szlávy József.

Az új országgyűlés megnyitása előtt vonult nyugalomba a magyar felsőház elnöke és a magyar korona egyik öre Szlávy József.

Kevés államférfiut mutathatunk fel, a ki huszonkilencz éves parlamentáris életünkben olyan változatos sokoldalú politikai működést fejtett ki, mint éppen Szlávy József, aki 1818. év november 23-án Győrött született s tanulmányai befejeztével 1846-ban mint kamarai titkár rakta le alapkövét egy érdemekben gazdag, munkás politikai szereplésnek.

A magyar szabadságharcban résztvett s neki is mint sok annyi jeles hazafinak, a fogság jutott osztályrészül a világosi fegyverletétel után. 1861-ben a helytartó tanácsnál működött s az 1867-iki évben bihari főispán s még ugyanez évben belügyi államtitkár lett. 1869-ben Deák Ferencz a kereskedelemügyi tárczát bizta reá s 1872. évben a miniszterelnöki székbe ültette őt az uralkodó kegye. Ő vezette az 1872-iki általános képviseléválasztásokat. Rövid ideig volt ugyan miniszterelnök, de mindvégig egyik oszlopos tagja maradt a szabadelvű pártnak, mely Tisza Kálmán miniszterelnöksége idejében is tanácsát kérte a fontosabb dolgok elintézésénél.

1879-ben a képviselőház elnöke volt, majd a 80-as évek elején közös pénzügyminiszterré lett s ez állásában érte őt a magyar politikust érhető legdiszesebb méltóság: a koronaöri tiszt.

Midőn 1892-ben a kilenczvenéves gróf Vay Miklós a főrendiházi elnökségről leköszönt hajlott korára való tekintetből, a király választása az elnöki szék betöltésénél Szlávy Józsefekre esett, aki ezen fényes és tiszteletre méltó állásának igazi hivatással, pártatlanságot tartva mindenha szem előtt, hosszas politikai multjához méltó módon az ország teljes megelégedésére felelt meg. Utóda Tóth Vilmos, a közös főszámszék volt elnöke.

Mint főrendiházi elnök Szlávy József vezette azon izgalmas tárgyalásokat, melyek a polgári házasságról szóló törvényjavaslat megvitatásakor lefolytak. Akkor a törvényjavaslat legelkeseredettebb ellenesei is beismerték Szlávy pártatlanságát, melyet a javaslat tárgyalásánál és szavazásánál tanusított.

Szlávy József az utóbbi időben több ízben betegeskedett, de az elnöki szék betöltésére még mindig elég akaraterővel birna. Hogy mi vitte reá voltaképpen az elnöki szék odahagyására, ennek többféle okát adják, melyek közt legtöbb hitelt érdemel talán az a

hir, hogy a tiszta és hosszas politikai multu államférfiu nem kíván továbbra is annak a kormányoknak kötelékében maradni, mely a kvótafelemelést irta fel zászlójára. Ez a hir annyival is inkább hitelt érdemlő, mert Szlávy mindvégig hű maradt a Deák-párt kifejtett programjához, még Wekerle miniszterelnöksége idejében is.

Szlávy József.

Hol a hiba?

A képviselőház tehát megalakult. A képviselő urak letették mandátumaikat a ház asztalára, megvizsgálták és igazolták egymás megbízó leveleit, megválasztották az elnököt és a tisztkart, a képviselőház megkezdheti működését, amelyet az egész ország reményteljesen vár. Amde a közpályán való működésnek legelső feltétele a teljes függetlenség és önzetlenség. Legelső törvény kell hogy legyen ez, különösen az országgyűlésen, ahol minden magánérdeknek háttérbe kell szorulnia, mert a törvényeket nem egyes emberek számára, hanem az egész ország részére hozzák meg és terjesztik szentesítés végett a Fölség elé. A képviselőház szabályzata gondoskodik is a képviselők függetlenségéről az ugynevezett összeférhetlenségi szakasszal. Ez a szakasz kimondja, hogy semmiféle állami vagy közigazgatási tisztviselő, vagy az állammal állandó szerződéses viszonyban álló vállalat elnöke vagy igazgatója a képviselőház tagja nem lehet. Vagy a mandátumáról, vagy a tisztségéről kell lemondania.

Mégis mit látunk? Azt, hogy az állami és közigazgatási tisztviselők, ha képviselőnek megválasztják őket, a maguk szerény javadalmazásu hivataláról lemondanak, mert a képviselőség nagyobb fizetéssel, a magasabb tisztségekbe való bejuthatással és nagy befolyással jár. A nagy fizetésű bankelnökök és igazgatók azonban nem mondanak le jól fizetett hivatalaikról, még ha szerződéses viszonyban vannak is az állammal, sőt inkább iparkodnak a képviselőház bizottságaiban helyet foglalni és a maguk társaságának a törvények meghozatalánál minél nagyobb hasznot biztosítani. Ezért nagy fizetést kapnak, amiért ismét érdemes a választásokon sokat költeni. Hogy azután az ilyen választásoknál kidobált pénz az emberek lelkiismeretében, tisztességében milyen kárt okoz, azt legjobban bizonyítja az, hogy ma már ingyen senki sem teljesíti legszentebb és legszebb polgári kötelességét: a szavazást, hanem a legszerényebb is legalább fuvart és napidíjat kíván.

Az olyan mandátum-harácsolók akadályozzák azután meg a képviselőház egészséges és üdvös fejlődését. Mit is törődjenek a bankigazgatók a közérdekkel, mikor a társulataik zsebjeit jól megtömhetik. Egy-egy vállalat adókedvezménye, egy-egy állami pénzművelet, egy-egy állami bérlet, egy-egy állami szállítás Weisz Berthold, Wolfner Tivadar szabadelvű párti képviselők zsebében, Falk Miksa, Hegedüs Sándor, Lánzy Leó, Hieronymi Károly, Enyed Lukács, Mezey Mór és számos más, szintén szabadelvű párti képviselők bankját gazdagítja. Az ilyen képviselők nem mondanak le se a képviselőségről, sem hivatalukról, sőt a

többség, a melynek kebelén melegednek, szintén nem mondatja le őket.

Az ilyen képviselők eszközlik ki a vigszinház segélyezését, a földalatti villamos vasut adómentességét, állami bérleteket, valuta-szabályozást, 10—20 milliós kamatnélküli kölcsönöket a pénztári készletekből, de megakadályozzák, hogy a szövetkezeti törvény létrejöjjön, hogy a börze megrendszabályoztassék és megadóztassék, hogy a földadó igazságosan rendeztessék, hogy közraktárak keletkezzenek, hogy a kisiparosok versenyképessége emeltessék, és más, a közérdeket szolgáló, de az ő bankjaik és vállalataival ellenkező üdvös törvények létesüljenek.

Ott a hiba, hogy az ilyen egyéneket a képviselőházba beválasztják és hogy a szabadelvű párti többség nem bír elég tisztességérzettel arra, hogy ha ezek az urak maguktól le nem mondanak hivatalaikról, mégis megtűri a maga sorai-ban. Addig pedig, míg a képviselőházban a magánérdek uralkodik a közérdek felett, attól a képviselőháztól alig várhat az ország valami jót.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A trónbeszéd.

A trónbeszédnek, melyeket királyunk az országgyűlések megnyitása alkalmából szokott elmondani, azért tulajdonitunk különös fontosságot, mert az ilyen trónbeszédben össze van foglalva mindazon főkérdés, melyeknek tárgyalását a kormány az országgyűlés feladatává óhajtja tenni; ez tehát tulajdonképpen a kormánynak Ő felsége által is szentesített promgrammja. A jelen országgyűlés megnyitása alkalmából elmondott trónbeszéd több olyan fontos feladatról megemlékezik, melyeknek megoldását csakugyan őszintén kívánnánk. Érdekel bennünket többek között az, hogy a kormány a *katholikus egyházi önkormányzat* létesítésével komolyan foglalkozni akar; gondját fogja képezni a *lelkészek anyagi helyzetének javítása* is. A *közoktatás ügyét* iskolák felállításával óhajtja fejleszteni. Az *ipar fejlesztése* érdekében olyan intézkedéseket ígér, amelyek kisiparosaink versenyképességét emelni fogják, míg a *mezőgazdák* sorsán főként a szövetkezeti és hitelügyek fejlesztése s az állattenyésztés emelése révén igyekszik javítani. Igen fontos az is, hogy a *gazdósági alkalmazottak és munkások jogviszonyait* rendezni igéri. Igéretet tesz az *adó-reformnak* igazságos alapon való keresztülvitelére; kilátásba helyezi továbbá a *közigazgatás újjászervezését* s a *bűnvádi perrendtartás életbeléptetését*.

Legbővebben természetesen az előttünk álló *kiegyezésről* emlékezik meg a trónbeszéd s hangsú-

lyozza, hogy a monarchia nagyhatalmi állása szükségessé teszi, hogy Ausztria és Magyarország böles méltánylással egyeztessék össze érdekeit.

Dióhéjban foglalva ezeket a kijelentéseket tartalmazta a trónbeszéd. Általánosságban véve ez a program, melynek betartását a korona kormányunk feladatául tűzte ki, bölesen szem előt tartja nemzetünk érdekeit, habár új ígéretet egyáltalán nem tartalmaz. Minden egyes pont száraz ismétlése annak, amit már 1892-ben is hallottunk. De azért a világért sem tagadjuk a kilátásba helyezett intézkedéseknek szükségességét és fontosságát. Csak az a kérdés, hogy odatnak majd meg az általános ígéretek. Mit fog p. o. érténi a kormány a méltányos kiegyezés alatt? A 45%-os magyar kvótát? No, mert ezt is a felfogás határozza meg. Továbbá a sokat jelentő kifejezések mellett fog-e történni valamire való intézkedés, a kisiparosok meg a mezőgazdák helyzetén csakugyan javít? Mert a közel multban inkább visszafelé lendült a sorsunk. Ez majd aprónként tudódik ki. Azonban magát a trónbeszédet azzal a megnyugvással kell fogadnunk, hogy az olyan feladatokat jelöl ki, amelyekben az országgyűlés — hazafias felfogás mellett — hasznos és üdvös törvényeket hozhat.

Országgyűlés.

A képviselőház mult heti ülésein érdemleges tanácskozások nem folytak még, hanem csak a Ház belügyeit intézték el. Szokás szerint felolvastattott Ő felségének trónbeszéde a Házban is; majd mandátumait nyujtották be a képviselők s megválasztották továbbá a Ház tisztikarát is. A képviselőház elnökül ismét *Szilágyi* Dezsőt választották meg, kire 293 szavazat közül 250, míg a függetlenségi párt jelöltjére, *Kossuth* Ferenczre 34 szavazat esett. Alelnökök *Berzeviczy* Albert és *Láng* Lajos lettek, jegyzökké pedig gróf *Teleky* Sándor, gróf *Esterházy* Kálmán, *Lakatos* Miklós, *Josipovich* Géza és *Molnár* Antal választották meg. Azután a képviselőház bizottságait is megválasztották.

A csütörtöki ülésen hangzottak el az első interpellációk. Az egyiket *Polónyi* Géza intézte *Bánffy* miniszterelnökhöz, kérdezővén, hogy a külügyi dolgokkal miért nem foglalkozott a trónbeszéd. A másik interpellációt *Kossuth* Ferencz nyujtotta be a kiegyezés felmondása tárgyában.

A főrendiház ülését szintén a tisztviselők és a szakbizottságok megválasztása töltötte ki. Háznagyul újból gróf *Szapáry* István választották.

A vám- és kereskedelmi szerződés felmondása. Deczember elsején sürgős átiratot kapott a bécsi kormány — Budapestről. Az átiratot a magyar kormány küldte s fölmondását tartalmazta ez az átirat az Ausztria és Magyarország közt fennálló vám- és kereskedelmi szerződésnek. A felmondást a magyar kormány a kiegyezési tárgyalások lassu menetével okolja meg és hivatkozik a szerződés 23-ik szaka-

szára, amely aziránt foglal magában intézkedéseket, hogy ha a szerződést további tíz esztendőre megkötöni nem sikerül, a felmondási idő mindig a szerződés lejártá előtti év utolsó hónapja, ez esetben tehát a folyó év deczember hava. Ha fel nem mondatik a szerződés e hónapban egyik fél részéről sem, akkor a régebbi szerződés további tíz évre *érvényben* marad. *Bánffy*nak e sakkhuzásából azt lehetne hinni, hogy a kiegyezés mai állapota ellen is kifogása van, azért igyekezett olyan sietve fölmondani a szerződést. Pedig hát ez csak ravaszkodás, mert amint tudjuk, az osztrák kormány képviselőháza utasítása folytán ugyis felmondta volna a szövetséget. A sietésre tehát nem volt semmi ok, sőt nagy hibát követett el vele *Bánffy*, mert e fontos intézkedését előzőleg nem jelentette be a képviselőháznak, ami törvény szerint való kötelessége lett volna.

A főrendiház új elnöke. A főrendiház elnökévé *Tóth* Vilmos, nyugalmazott főszámvevőszéki elnököt nevezte ki a király, miután *Szlávy* József az elnökségről lemondott. A volt elnöknek életrajzát s arcképét lapunk jelen számában hozzuk, az új főrendiházi elnököt pedig legközelebb fogjuk bemutatni képben és írásban. A főrendiház alelnökeivé Gróf *Károlyi* Tibort és Báró *Vay* Bélát nevezte ki a király.

A főrendiház tagjai. A főrendiháznak az 1896-1901-iki országgyűlésen összesen 389 tagja van, és pedig: 18 teljeskoru főherczeg, osztrák estei Ferencz Ferdinand, Ottó Ferencz József, Ferdinand Károly Lajos, Lajos Viktor, Lipót Ferdinand, Lipót Salvator, Lajos Salvator, Ferencz Salvator, József Ferdinand Salvator, Péter Ferdinand Salvator, Frigyes, Károly István Jenő, József, József Ágost, Lipót, Ernő, Rainer főherczegek továbbá 31 katolikus egyháznagy, 9 görög-keleti egyháznagy, 6 evang. református és unitárius egyházi méltóság, 13 országos zászlós, köztük a pozsonyi gróf és a koronaörök. 6 tag hivatal és választás alapján (horvátok), 7 herczeg, 225 gróf és báró, végül az életfogytiglan kinevezett és a főrendiház által választott 50 tag közül még életben levők számszerint összesen 92-en.

Új földmivelésügyi miniszteri államtitkár. A földmivelésügyi miniszteriumban a *Bedő* Albert lemondása folytán megüresedett államtitkárságra *nemeskür* *Kiss* Pál, Zólyommegye főispánja neveztetett ki.

Megtámadott képviselőválasztások. November hó 30-án volt a határideje annak, ameddig a megválasztott képviselők mandátuma ellen kérvényt lehetett benyújtani. Az idén ugyancsak éltek a kérvényezés jogával, mert nem kevesebb mint *huszonhét* kérvényt nyujtottak be a képviselőházhoz, melyekben ugyanennyi képviselő megbízólevelének megsemmisítését kérik. A kérvénynyel megtámadott mandátumok ezek: *Biedermann* Rezső szigetvári, *Mezőssy* Béla nagy-kállói, *Jurits* Mihály privigyei, *Gajári* Odön csongrádi, *Korniss* Ferencz tiszalöki, *Sima* Ferencz szentesi, *Wolfner* Tivadar gödöllői, *Lukács* László egri, *Apponyi* Albert gróf jászberényi,

Szentiványi Gyula aranyos-medgyesi, Várossy Gyula esikkarezfalvai, Hock János mezőkövesdi, Tibád Antal székelyudvarhelyi, Holló Lajos félegyházai, Mattyasovszky Gyula rózsahegy. Lánczy Leó esaczai, Lakatos Miklós szini, Marsovszky Endre alsó-lendvai, gróf Zichy János zurányi, Reiter János magyar-óvári, Zay Miklós gróf orosházai, Kende Béla mátészalkai, Meszlény Pál somlyóvásárhelyi, Berger Ignác dr. baksai, báró Pongrácz Anzelm ugodi, Sipeky Sándor várnai és Emmer Kornél nagyszombati. Ezek szerint tíz kormánypárti, hét nemzeti-párti, hat függetlenségi és négy néppárti képviselő megbízó levele ellen adtak be kérvényt. A kormánypárt tizenöt kérvényt nyújtott be hat nemzetipárti, négy néppárti és öt függetlenségi képviselő ellen. A függetlenségi párt hat kérvényt adott be és pedig ötöt kormánypárti és egyet nemzetipárti képviselő ellen. A néppárt hat kérvénye közül öt kormánypárti s egy függetlenségi ellen irányul. Feltűnő, hogy a kormánypártnak a választások tisztasága ellen annyi kifogása van, hogy több kérvényt nyújtott be a mandátumok ellen, mint a többi politikai pártok együttvéve. Erre már csakugyan el lehet mondani, hogy „az kiabál a legjobban, a kinek a háza ég“.

Heti krónika.

A helyzet Keleten. Az európai nagyhatalmak figyelme kivétel nélkül a szerencsétlen Törökországra van irányulva, és a keleti kérdés alatt ma tulajdonképpen Törökország felosztásának tervét értjük első sorban. E terv kivételét csak az akadályozza, hogy mindegyik hatalom fél a másiktól a kőzhez nyulni. Tehát tartogatják benne a lelket, mert a halála esetén bekövetkezendő komoly perpatvaroktól borzong a hatalmasságok háta. Most nagyobb kölesönnel akarják kisegíteni, hogy rendbe hozza dolgait, mert a szultán olyan krónikus pénz-zavarban szenved, hogy még katonáit sem tudja rendszeresen fizetni. A kölesönnyújtásban az orosz czár nem akar részt venni, míg Franeziaországnak nagyon is érdekében fekszik hogy Törökország rendezze pénzügyeit, miután sok török értékpapírosa van. Most tehát a francziák nagyokat prüsszögnek szerelmes orosz barátjukra, de csak ugy a háta mögött.

Romániában mult héten ült össze az új parlament, melyek ülészakát Károly román király személyesen nyitotta meg. Megnyitó trónbeszédjében örvendve mutatott reá arra a barátságos viszonyra, mely Románia s Ausztria Magyarország között fennáll, s melyet legujabban királyunknak romániai látogatása pecsételt meg.

Bulgáriában most folytak le a választások, melyek Stoilov (olvassd: Sztoálof) kormány teljes győzelmével végződtek. A választások a legnagyobb rendben történtek meg, s egyetlen emberélet sem esett áldozatul. Tanulhatnánk a bulgároktól, akiket pedig nálunknál sokkal civilizáltanabb népnek tartunk.

MI UJSÁG?

Előfizetési felhívás.

Azon t. előfizetőinknek, kiknek előfizetése november hó 30-án lejárt, mai számunkkal utalványt küldöttünk, melylyel kérjük az előfizetést mielőbb megújítani, nehogy a lap küldése fennakadást szenvedjen.

Budapest új polgármestere. Budapest székes-főváros polgármesterévé a nyugalomba vonult Kamer-mayer helyébe Márkus József, volt alpolgármestert választották meg. Márkus József 1852-ben született Szombathelyen. A jogot elvégezve a hírlapírói pályát választotta, innen azonban már 1875-ben a főváros szolgálatába lépett. Itt gyorsan haladt; képességei s buzgó tevékenysége elismerést vívtak ki számára, 1893-ban alpolgármesterré választották meg s e hivatalában a város gazdasági ügyeinek vezetése körül elismerésre méltó érdemeket szerzett. A tehetséges s munkás új polgármestertől a főváros közönsége sok jót remél.

A király, mint főszerkesztő. Habruda György debreczeni lakos immár arról nevezetes, hogy a kabinetiroda elnevezését „Ő felsége szerkesztősége“ czimre magyarosította meg, a királyt pedig kinevezte főszerkesztőnek. Ezen czim alatt irt ugyanis Habruda György felségfolyamodványt soknemű bajában a kabinetirodához, melyben alázatosan kéri a felséges főszerkesztő urat, hogy küldjön neki egy pár nagy bankót. A folyamodás odakerült ugyan a kabinetirodához, de azt minden megjegyzés nélkül küldték vissza Debreczen város polgármesteri hivatalához.

Téli világ a Dunán. Az utóbbi napokban beállott hideg idő ma már a Dunán is észrevehető. A jég megindult a víz tükrén, vékony táblákban, melyeket a hajók most még csakhamar összemorzsolnak. Nehogy a jégzajlás, a mely nemsokára teljes erővel megkezdődik, kikötőn kívül találja a hajókat, azok most tömegesen érkeznek a fővárosba, magukkal hozva az uszályhajókat is, hogy az óbudai kikötőben töltsék a telet. A Dunán most valóságos hajóraj horgonyoz.

Nagy idők tanuja. Kiss Sándor negyvennyolczas honvédezredes november 29 én Debreczenben meghalt. Kiss Sándor egyik legkedveltebb embere volt Bem tábornoknak. Midőn táborkarát Bem újra szervezte, Kiss Sándort őrnagygyá nevezte ki s rábizta a 2. középhadtest két székely huszár-századát. Később ezredessé nevezte ki s ebben a minőségében fontos katonai ügyben Szegedre küldötte. Kiss Mező-Berényben találkozott Petőfivel, ki Klapkával összeveszván, lemondott tiszti rangjáról s családjával Mező-Berénybe költözött.

— Mit csinál Bem, az én kedves vezérem? kérdezte tőle Petőfi.

— Várja önt — felelte Kiss. — Hiszen épp ezért kerültem erre, hogy az öreg nevében önt Erdélybe hívjam. Bizony-bizony nagy örömet szerez neki, ha visszamegy.

— Petőfi kérdőleg nézett feleségére.

— A merre sorsod visz, követlek — mondta az asszony csöndes megadással.

— Hát akkor megyünk, válaszolta Petőfi. S néhány nap múlva már Bem táborában volt.

Kiss Sándort a szabadságharcz leverése után besorozták az olaszországi hadseregbe, a honnan előkelő összeköttetései révén csakhamar megszabadult. Ezután visszavonult Debreczenbe s élénk részt vett a város közéletében.

Egy katona sorsa. Dálnoki Gál Sándor, egy tekintélyes nyiregyházi család sarja, a ki a kassai 5. honvéd huszárezredhez volt besorozva, öngyilkossá lett, felebvalói bánásmódja következtében. Mielőtt még az öngyilkosságra szánta volna el magát, levelet írt szüleihez, melyben a többek között a következőket is írta:

„Az őrnagy ur olyan ember, hogy ha apám csak egy pár sorral kéri őt meg, kívánságom biztosítva lesz. Nyomorult helyzetemnek némi könnyítésére egyetlen módot találtam s ha ez nem sikerül, valóban nem tudom, mit leszek kénytelen tenni, mivel századosom és őrmesterem durva szekaturáit tűrni képtelen vagyok.“

Az atya fia levelét véve Kassára akart menni, mielőtt azonban utnak indult volna, a fiu mellbe lötte magát s így már csak a temetésre jött, a mely november 30 án délután ment végbe.

Aki a medvével csókolózott. Nachod csehországi medvetánczoltató mutogatta jámbor maczkóját. Egy jókedvű kereskedő fogadott egyik társával, hogy ő tánczra kerekedik a medvével. A maczko igen szépen lejtette vele a csárdást, s a kereskedő e feletti örömeiben magához ölelte a medvét s czuppanó csókot nyomott a talpas orrára. Ez azonban erre nem lévén elkészülve, leharapta a kereskedő orra hegyét. Van most min nevetni Nachod városában.

Aki háromszáz évig viselt bilincset. Gyulán a minap egy jégverem ásása közben egy esontvázra bukkantak, melynek lábszárcsontjain centiméter széles vasbékó van s ezeket három szemből álló vaslemez tartja össze. A koporsó már szétmállott. A csontvázat a békésmegyei muzeumban állítják fel. Hozzáértők mondják, hogy a csontváz legkevesebb 300 éves. A törökvilágnak ki tudja melyik vértanuját földelték el a bilincseivel.

A pusztá-csorbai családirtó. Véres családi dráma folyt le a napokban Pusztá-Csorbán. Egy Kiss András nevű gazda, aki 25 évi házassága alatt feleségével több ízben élt viszályban, azt egy fokossal agyonverte. Mig hajmeresztő tettét a konyhában végezte: addig 16 éves, sulyosan beteg leánya a szobában ágyában feküdt. Mikor feleségével végzett a lelket-

len gyilkos: bement a szobába leányához is. Erre is ráért három ütést a fokosával s azt gondolva, hogy meghalt: kivette a csecsemő unokáját a bölcsőből s a kis gyermekkel, a ki csak egy ingben volt, egy hét dülönyire eső tanyába ment, ott azzal a meghagyással bizta a gyermeket a tanyaiakra, hogy vigyék el a nagyanyjához. Ezalatt a beteg leány, — aki nem halt meg az ütéstől, hanem csak sulyos sérüléseket szenvedett — felocsudott kábultságából és elvánszorgott a legközelebbi koresmába, a hol elbeszélte a rémtettet. A koresmárosék csendőrségért sürgönyöztek Mezőtúrra, a tettes azonban elillant. A csendőrök másnap Kisujszálláson fogták el s átadták a bíróságnak a családirtót.

Asszonyruhába bujt rabló. Sajó-Szent-Péteren egy asszonyi ruhába öltözködött rabló az erdő szélén meghúzódva várta az alkalmat, hogy valakit kirabolhasson. Éppen egy öreg asszony járt arra, azt támadta meg. Mivel azonban az öreg asszonynak nem volt több két krajezárjánál, annyira dühbe jött az utonálló, hogy kést rántott. Szerencsére azonban emberek jöttek, akik az anyókat kiszabadították a rabló körmeiközül, a ki megugrott.

Gyilkos pávián. Megdöbbenő szerencsétlenség történt november 28-án Budán. A Gellérthegy egyik nyaralójában lakott Löcsey Klára, egy katonatiszt özvegye, a ki egyedüli örömét házi állataiban lelta. Egész sereg kutyát, macskát és madarat tartott a házában, sőt volt egy páviánmajma is, mely látszólag teljesen megszelidült. Az özvegy játszani kezdett a majommal, mely egyszerre dühösen neki ugrott s előlábaival fejét megragadva. arczáról és fejről letépte a bőrt. Az özvegy, a ki különben is beteg volt, iszonyu sebeibe belehalt. A gyilkos páviánt a hatósági gyepmester lebunkózta.

Az örült anya rémtette. Szeged közelében, Kis-Jenő községben, megörült Floreszku Istvánné. A szerencsétlen asszony elmeháborodásában hathetes kis gyermekét egy kötéllel leeresztette a mély hideg kutba s addig lóbálta ott, míg az belefult a vízbe. Mikor rémtettét végrehajtotta, kiment az utcára s ott hirdette az emareknek:

— A kis fiamat megtanítottam uszni. Most eluszik az angyalokhoz.

A szomszédok kihúzták a kutból a kis gyermek holttestét; a megörült anyát pedig átadták a vizsgálóbírósnak.

A muzikus vége. Farkas István 65 éves nagyváradi muzikusnak a kenyerere volt a hur a jobb napokban, mikor még a muzikaszó éltető eleme volt a mulató magyarnak. A régi időkben bankókat dobáltak a gavallérok a böggő száraz bordájába. Hanem beütött a menydörgős menykő a muzikus pályába. Lerágta a filoxera a szőlőt s a sör mellett eltotyakosodik a virtus. Miután aztán látta, hogy a hur többé nem ad kenyeret, hát felhasználta egyszer és utoljára — böggőjéről leszedte a bánatosan

bugó „g” hurt és — felkötötte magát vele a mestergerendára. Ott találták meghalva az öreg ezigányt.

Bakter és pénzügyőr. Késő ősre jár az idő, hideg, fagyos szelek járnak s így nem esoda, hogy Kontu Juon borosjenői éjjeli őr s betért az utszéli csárdába s akként eselekedett, hogy ivott, sokat ivott. Most már nem eselekszik sehogysem, mert meghalt. Agyonlőtte a pénzügyőr, a kit ő megtámadott. Domonkos Gábor borosjenői pénzügyőri szemlész ugyanis hivatalos vizsgálatot teljesített a szeszfőző helyiségekben s éjnek idején az egyik közeli faluba akart átmenni. Az országuton találkozott Kontu Juonnal, aki eléje állt s azt kérdezte tőle:

— Na! — Te zöldpofájú ember! Fináncz vagy, vagy mi a fene?

Azzal ráadásul mellbelökte Domonkost, aki a kezét akarta használni saját védelmére. Ekkor azonban Kontu újlag nekitámadott s a derekán lógó szíjját letépve, hatalmába kerítette a szemlész kardját és tölténytáskáját. Domonkos látva, hogy még élete is veszélyben forog, fegyveréhez nyult, ráemelte a puskaesővet Kontura, ezélt és lőtt. Kontu Juon hang nélkül bukott össze, meghalt. A szemlész elle a bíróság megindította a vizsgálatot.

Innen-onnan. Nagy idők tanuja. Gyulán a napokban temették el az el az öreg Kozma Ferenczet, aki nem kevesebb mint 106 esztendőt élt. Az öreg, kit a mestersége, meg a kedvenc szokása révén „politikus” esizmediának hívtak, a győri inszurgensekről úgy beszélt, mint a tegnapi dologról. Érdekes emlékei voltak a szabadság-harczról is. — **A széngáz áldozata.** Szarvason nov. 27-én Drong Mihály iparos kapatosan hazamenve vaskályháját szénnel jól befütötte s a csövet bedugta, hogy a meleg a szobában maradjon. Reggelre halva találták ágyában, megölte a széngáz. — **Szerelem, vagy halál.** Lugoson Markovics Mariska pénztárosnő nyílt utczán szíven lötte magát és azonnal halva rogyott össze. A szerencesetlen leány beleszeretett egy katonatisztbe, aki érzelmeit nem viszonzta. — **Nagyon befütött.** Hozducs Mikuláj talácsi lakos nagyon szerette a jó meleg szobát. Amint a fagyos időjárás beköszöntött, úgy be talált fűteni a bubos kemenczébe, hogy a láng kicsapott a kéményen és felgyújtotta a szalmafedeles házikót, mely aztán leégett egészen. — **A Marosba ugrott.** Egy fiatal oláh munkás Domián Ignác december elsején a csügedi ájárónál a kompról a Marosba ugrott. A szerencesetlen tettét életuntségéből követte el. — **Halál a templomban.** Halasi Sándor 80 éves gazda e hó 1-én a fülöpszállási református templomban egy halott megáldásánál hirtelen rosszul lett s meghalt. A többiekkel együtt az öreg is buzgón énekelte: „Mutasd meg uram, életemnek végét”, mikor egyszerre elállott a szava s a következő pillanatban már halott volt.

A **gazdaközönség** hasznosan eselekszik, ha mag-szükséglete beszerzésénél a forrást nagyon is megfontolja. A tényleg megbízható fajazonos magvakat csak olyan óriási forgalmu ezégeknél, mint p. o. Mauthnernél lehet beszerezni, mert az ilyen világezégnek rengeteg nagy forgalma lehetővé teszi, hogy nagyon szerény haszonnal juttathassa a legmegbízhatóbb vetőmagot a gazdának.

A „Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület” és az „Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet.” A „Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület” hivatalos közlönyéből, a „Gazdasági Értesítő” mult hó 15-iki számából veszszük az alábbi jegyzőkönyvi kivonatot, ugy mint:

XXIV. Jegyzőkönyv.

Felvetett Eperjesen 1896. november hó 9-én, a „Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület” igazgató választmányja által Piller Kálmán elnöklele alatt tartott ülésben.

Jelen voltak: Piller Kálmán elnök, Dessewffy Pál és Bujanovits Gyula alalnökök, Semsey Ottó, Adler Samu választmányi tagok, Havas Jakab kir. állami állatorvos és Hreblay Emil g. e. titkár.

Elnök üdvözlö a jelenlevőket és megnyitja az ülést. —

201. Titkár felolvassa az „Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi Intézet” átiratát:

„Pénzügyi igazgatóságunk most törlesztéses kölesönöket — tetszés szerinti magas összegekben is — a leg-rövidebb idő alatt szavazhat meg s fizethet ki.

„Nehogy tehát tagtársai részéről ezen, a becslésre még alkalmas időjárás kihasználatlanul hagyassék, van szerencsénk az iránt megkérésni, miszerint az ide esatolt üzleti szabályainkban foglaltakat tagtársai körében ismertesse s azoknak ajánlani sziveskedjék, hogy a birtokukra vonatkozó telekkönyvi kivonatokat és kataszteri birtokviszonyokat hozzanak sürgősen beküldjék, hogy az ügyletet pénzügyi igazgatóságunk szakbeszűsének oitani körútjába még beszi-ghassuk.

„Az e téren eddig elért fényes sikereink és az elismert „coulantia, melyvel a földbirtokosok érdekeit képviseljük, elég megnyugtatósul szolgálhatnak, hogy ajánlottai minden jogos igényeit kielégítettmi fogjuk.

„Azon reményünknek adva kifejezést, hogy már a leg-rövidebb időn belül veszűnk kölesönügyleteket tagtársai köréből, kérjük egyuttal, hogy velűnk azok neveit és lak-helyét közölmi sziveskedjék, a kiknek — esetleg direkt — ajánlatot tegyűnk.

„Ebbeli szives értesítéscért előre is köszönetet mondva, maradtunk

teljes tisztelettel:

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi Intézet:
pr. Gurré Ferencz.

„U. i.: Az idő előrehaladottsága miatt különben a leg-„ezélszerűbbnek tartanók, sa a kölesönt igénylők a szükséges iratokkal személyesen jönnének fel hozzánk, hogy az ügy-részletei megbeszélhetők s ennek megtörténte után az ügylet-nyomban folyamatba tehető legyen.

Tudomásul szolgál.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

K. m. f.

Hitelesítette:

Piller Kálmán s. k.
g. e. elnök.

Jegyzette és kiadta:

Hreblay Emil s. k.
g. e. titkár.

Számtalanszor adta már jelét a magyar sajtó, hogy az „Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi Intézet”-nek (Budapest, VI. ker., vácz-körű 39. sz.) coulans tevékenységét elismerte, azt a magyar gazdaközönség figyelmébe ajánlotta, mégis jól esik értesűlnünk arról, hogy már a gazdasági egyesűletek is belátják ezen intézetnek hasznosságát, sőt mondhatjuk nélkülözhetetlen-ségét s nincs is okunk kételkedni benne, hogy ily ajánlatban rész-sűlvén más gazdasági egyesűletekben is, nemcsak a magyar gazdaközönségnek fog előnyére lenni, de a magyar igazság-szolgáltatásnak is, mert — kiirtatván azon elem, a mely a szegény nép koldusbotra juttatására törekszik — nem lesz kénytelen kötettszámra hozni itéletet oly ügyekben, a melyekben felperesekként a becsapott földbirtokosok, alperesekként pedig pénzügynökök szerepelnek.

GAZDASÁGI DOLGOK.

A kigazda földmivelő eszközei.*

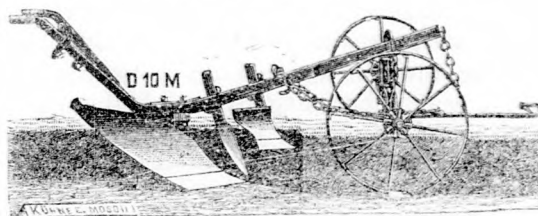
Nagyon érzi ma már a kigazda is, hogy ha meg akar élni tisztességesen, akkor ugyancsak dolgoznia kell, hogy gazdaságából kiszorítsa valahogyan az életre valót, meg az adót. Ha meg egy-két száz forintot a rosszabb időkre félre is akar tenni, akkor, hogy erre is jusson, még sokkal jobban kell gazdálkodnia. A jó gazdálkodásnak első feltétele az, hogy a földet idejében és jól munkáljuk meg. Különösen áll ez a szántásra nézve, mert még a példabeszéd is azt mondja: Egy szántás egy kenyér, két szántás két kenyér, három szántás pedig három kenyér. Bátran hozzá lehet ehhez azt is tenni, hogy: „Jó szántás biztos kenyér!”

De hát, hogy jól szánthassunk, először is jó ekére van szükségünk. Azt pedig minden gazdaember tudja ma már, hogy jó eke csak az az eke lehet, a melyik szép barázdát csinál, mely ki nem ugrik egykönnyen a barázdából és végre ami a fő, a melyik elég erős és tartós. Ilyen eke a vaseke, vagy jobban mondva az aczéleke. A régimódi faekével akárhogy vesződik is a szántóember, jóra való szántást nem tud végezni és ha az iga jószágát még úgy megerőlteti is, bizony inkább csak megvakarja a földje tetejét, de a kívánalomnak megfelelően meg nem szántja. Igaz, hogy a faeke sulyra nézve könnyebb a vasekénél, de azért az mégis nehezebben jár a földben mint a vaseke, még pedig azért, mert a faeke szántóvása és ekeormánya nincsenek úgy hajlítva, hogy könnyen belevágjanak a földbe. Az is igaz, hogy a faeke olcsóbb mint a vaseke, de viszont sokkal gyengébb is és nem igen tartós, mi miatt azután a sok javításaránylag mégis drágábbá teszi a faekét a vasekénél.

Manapság azonban már igen jó vasekét lehet venni aránylag elég olcsó áron. De ezek közt is nagy különbség van ám. A legjobb és a kigazdának is nagyon megfelelő az ugynevezett *Sack rendszerű vaseke*, melynek a gerendelye is vasból készül, azonkívül az eke teste aczélből van, s így igen erős, tartós és a földbe is könnyebben belevág. Egy ilyen Sack rendszerű ekét mutat a mellékelt 1. sz. ábránk. Ezen ekét másképpen *egyetemes ekének* is nevezik, még pedig azért, mert ezzel az ekével nemcsak szántani lehet, hanem más földmunkákat is lehet

vele végezni. Az egytetemes ekét nem kell mindig a szarvánál tartani s vezetni, mert annak a gerendelyén van egy kereszttrud, melynek két végébe az eketaligától jövő kétágu láncz beakasztatik s ez a láncz a gerendelyt mindig egyenes irányban tartja, úgy hogy az eke minden vezetés nélkül magától is a rendes utjában marad. Ez az ugynevezett *önvezető* készülék, mely minden jóra való egytetemes ekén megvan.

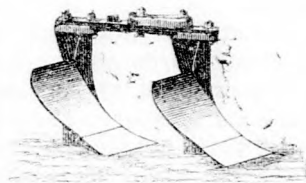
Az egytetemes ekénél a barázda szélességét és mélységét igen könnyen lehet szabályozni, még pedig a taligával. A barázda szélességét oly módon szabályozzák, hogy a taliga rudját vagy a tarló felé vagy pedig a szántás felüli oldalra tolják, aszerint, amint keskenyebb vagy szélesebb barázdát akarnak

1. ábra. Kühne Ede-féle Sack-rendszerű eke.

szántani. A barázda mélységét pedig úgy szabályozzák, hogy a gerendely-vánkosát, vagyis azt a vasvánkosat, mely a taligán a gerendelyt tartja, alacsonyabbra vagy magasabbra állítják, a szerint, a mint sekélyebb vagy mélyebb barázdát akarnak huzni.

Amint az 1. számú ábrán látható, az egytetemes eke gerendelyén a csoroszllya előtt még egy kis eketést van felszerelve. Ez az ugynevezett *előhántó*, mely arra való, hogy szántáskor a legfelső földréteget a barázda fenekére dobja. Ez azért jó, mert a földnek legfelső rétege rendszeren a legjobb s ha ezt alászántjuk, akkor a gabona vagy más termény gyökere jó földet kap és így az jobban is nőhet és jobban meg többet teremhet. A trágyás föld szántásánál is igen jól dolgozik az előhántó, mert a trágyát lefordítja a barázda fenekébe s így a trágyát egészen alá lehet szántani. A közönséges szántásnál azonban nem okvetlen szükséges az előhántó s azért azt ilyenkor le lehet venni, kivéve azt az esetet, ha a föld gazos, mert ekkor az előhántó a gazt is éppen úgy alászántani segíti mint a trágyát.

2. ábra. Külön kettős eketést az egytetemes aczélekehez.

Ösmeretes dolog, hogy a tarlót, mihelyt csak lehet, azonnal le kell szántani, legfőképpen azért, hogy a gaz és gyommagvakat, — melyek a gabonával együtt értek meg s aratáskor a földre hullottak,

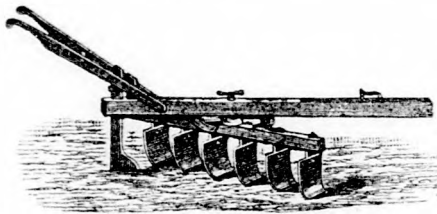
— alászánthassuk s mire kikeltek, újra leszánthassuk, a mi egyik legsikeresebb módja a gyomirtásnak. Hogy a gyommagvak kikelhessenek, a tarlót nem szabad mélyen leszántani, hanem csak sekélyen aláforgatni. Ilyenkor tehát nem kell az ekének mélyen járni s nem kell nagy igaerő az eke elé; de azt is tudjuk, hogy éppen ebbe az időbe esik a behordás is, tehát az igaerő a behordással van elfoglalva s nem szánthat. Csakhogy van ám rendszeren vagy a behordás alatt vagy utána néhány nap, mikor nem lehet hordani vagy csépelni az eső miatt. Ilyenkor van ideje a tarlóbuktatásnak. De mert a

* Már a F. U. 43. számában közöltünk egy cikket az egytetemes aczélekekről, de szükségesnek tartjuk a jelen cikk közlését is, annyival inkább, mert egy jeles szakember tollából folytatólagosan egy cikksorozat fogunk a tél folyamán közölni, mindazon gépekről és eszközökről (ekék, boronák, vetőgépek, cséplőgépek, takarmánykészítő gépek stb.-ről), melyeket a kigazdák előnyösen használhatnak, s ezért szükséges a mai cikk közlése is, mert különben a cikksorozat nem lenne teljes. E leírásokból megismerhetik t. olvasóink a bemutatott gépek előnyeit s tavaszig lesz idejük azokat — ha szükségük van rá — meg is rendelni. Együttal figyelmzettjük t. olvasóinkat, hogy az illető gépek leírásánál mindig közölni fogjuk azon gyáros nevét, a kítől az illető gép legelőnyösebben beszerezhető, azért, nehogy megbízhatatlan helyről legyenek kénytelenek beszerezni a gépeket. Megrendelésnél kérjük mindig a F. U.-ra hivatkozni. A gépjárműköztől való óvakodást nem ajánlhatjuk eléggé figyelmükbe.

kisgazdának rendszeren kevés az igás ereje, egy ekével keveset is tud végezni. Ezen a bajon is lehet segíteni az egyetemes ekével, mert gerendelyére az egyes eketést helyett olyan kettős vagy hármas eketést is felerősíthető, minőt a 2-ik ábra mutat.

Az egyetemes eke gerendelyére ugyanis az eketést csavarokkal van megerősítve, melyeket ha lecsavarunk, levehető az egyes eketést és feltehető ugyanarra a gerendelyre a kettős vagy hármas eketést, melyet ugyanazon csavarokkal lehet a gerendelyre ráerősíteni. Mivel pedig a tarlót csak csekélyen szántjuk le, éppen azért a kettős eketesthez is csak annyi igásérő kell mint az egyes eketesthez a rendszer szántásnál. Így tehát ugyanazzal az erővel kétszer oly gyorsan lehet dolgozni, vagyis kétszer annyit lehet szántani, ami pedig olyankor, mikor a munka sürgős, nagyon is figyelemre méltó.

Tudjuk továbbá azt is, hogy a tavasziak alá a földet, ha csak lehet még ősszel kell megszántani. Tavasszal szántani nem jó, mert: „A tavaszi szántás fél kenyér” és pedig azért, mert a tavaszi szántással a földet nagyon kiszáritjuk s így benne a tavaszi vetemény csak nehezen nő és gvingén terem. Tavasszal tehát nem szántani kell a földet, hanem csak az őszi szántás után maradt göröngyös, rögzös földet kell vetés alá elkészíteni. Erre nézve legjobb eszköz az egy-

3. ábra. Kühne Ede-féle grubber-borona.

nevezett *grubber-borona*, melynek egyik formáját a 3. sz. ábra mutatja. Ha már most ezt az eszközt használni akarjuk, akkor újból csak az egyetemes ekét vesszük elő, mert ezt a grubber-boronát is fel lehet csavarni az egyetemes eke gerendelyére az eketést helyett. Ezzel azután a télen át megülledett őszi szántást alaposan fel lehet keverni és lazítani. Az így fellazított földben a tavaszi vetemény igen szépen nő és sokkal nagyobb termést ad, mint a friss szántásban. Azonkívül még az a nagy előnye is megvan a grubber-boronának, hogy mivel az kétszer vagy háromszor is olyan széles, mint az eke, vele kétszer vagy háromszor is annyi földet lehet ugyanazon idő alatt vetés alá elkészíteni, mint az ekével. Már pedig igen sokszor megesik, hogy tavasszal a hosszú tél miatt megkésünk a vetéssel a mikor azután ugyancsak jó, ha hamar végzünk a földmunkával.

A mint az elmondottakból látható, az egyetemes aczéleke oly eszköz, a mely a kisgazdák igényeinek valóban megfelel, annival inkább, mert az egyetemes ekére kukorica-töltőgető eke burgonyakiszántó és répakiemelő eke stb. is felszerelhető. Ezen egyetemes eke a multkor említett gépgyáron kívül megrendelhető Kühne Ede jó hírnevű gépgyárosnál Mosonban. Ára változik a szerint a mily mélyen szántani akarunk. A 7 hüvelyk mély szántású egyetemes eke ára Mosonban 33 frt, a hozzá való kettős eketést ára 15 forint és a hozzá való grubber boronatest ára 19 frt 50 krajczár. I. S. P.

Baromfitenyésztés.

Mindinkább belátja ma már a kisbirtokos, hogy az ő kis gazdaságát kétfelé kell osztani s egyikben a gazda, másikban a gazdasszony kell hogy gazdálkodjék. Ha aztán úgy év végén számadást adnak, érdekes tudni, hogy melyik mily jövedelmet birt beteremteni a házhoz. Így származik a háztársak között nemes verseny és ebből fakad a legtisztább szeretet és hűség, mely a becsülésből és tiszteletből él, növekedik.

A külső gazdaság a gazdáé, a belső gazdaság a gazdasszonyé. Eanek a belső gazdaságnak egyik főága a baromfitenyésztés, mely nagyon megfizeti a fáradságot, ha okszerűen és helyesen kezeltek. A baromfitenyésztésnél sok dolog jön tekintetbe. Először is a faj. Itt irányadó, hogy a baromfi gyorsan fejlődő, lehető nagy husu és bőven tojó legyen.

Eddig ezekre kevés gondot fordítottunk, baromfiaink aprók, satnyák voltak, tojási képességük is igen alacsony fokon állt.

Most már kezd növekedni az érdeklődés a jobb faj baromfiak iránt is, mert belátták annak a hasznát. Példával bizonyítom ezt be. Saját községünkben meghonosítottam a Plymouth-féle tyukokat, és ezek sok jó tulajdonsága meghódította a közönséget s mi az eredmény? Az, hogy míg ezelőtt egy pár csirke ára helyben 30—35 kr. volt, ma 60—70 kr. Tojáshozamra is nagy a különbség. Az apró tyukok tojtak 60—100 tojást évente, a Plymouth pedig 120—170 darabot is tojik. Ebből a kimutatásból is látható, hogy a faj megválasztása hasznos dolog.

Ha most a kacsá és ludfélét nézzük, itt meg már épen nagy a különbség a közönséges és a fajbaromfiak között. Kivált ha a gazdasszony hízalva súly szerint adja el a kacsát, ludat, akkor a „Pekingi”, „Aylesburi” kacsák előnye nagyon feltűnik. Ugyan ez áll az Emdeni, Pomerani ludakról is. S mióta községünkben e nagyobb fajbaromfit meghonosítottuk, azóta jobb kedvük van az asszonyoknak s a gazdának szép összeg pénzről tudnak beszámolni.

Az emberek művelődése magával hozza a jobb élelmezési vágyat, nem sajnálják a pénzt a jó táplálkozásért, ami azt bizonyítja, hogy a baromfitenyésztésnek sokat kell fejlődni, szaporodni, hogy a közsükségletet csak részben is elláthassa. Bizton állíthatjuk, hogy a baromfiak ára folyton emelkedni fog, mert ennek fogyasztó közönsége erősen szaporodik. Ennek belátása azt hiszem arra ösztönzi a jó gazdasszonyokat, hogy jó baromfiak beszerzése által baromfitenyésztésüket jól jövedelmezővé tegyék és az sem megvetendő itt, hogy az eladások mellett a virágzó baromfitenyésztő saját asztalára is juttat a csibékből, kacsákból, ludakból s a jó falatok mellett kellemes a vesződségre való visszaemlékezés. A belső gazdaság egyik fődisze a baromfitenyésztés, fordítsunk erre annyi gondot, a mennyit az megérdemel.

Vasadi Balogh Lajos.

Olcso marhasó. A mit legutóbb hirül adtunk, hogy t. i. a kormány legközelebb olcsó áron fogja a gazdaközönségnek az állatoknak való sót áruba bocsájtani, már ténynyé vált, mert a pénzügyminiszter e napokban nyújtotta be a képviselőháznak a marhasó leszállítására vonatkozó törvényjavaslatot. A marhasó ára a törvényjavaslat szerint métermázsánként 5 frt lesz, melyhez a különféle helyeken felállítandó sóhivatalok még a szállítási költséget számítják hozzá. A marhasót a sóhivatalokon kívül egyes engedélyes sóárusok is fogják árulni. A ki a marhasót nem állatok etetésére használja fel, az a törvényjavaslat szerint sósikkasztást követ el, s ezért a só elkobzásán kívül minden 1 kg. só után 70 kr. pénzbüntetéssel sújtatik. A marhasót örölt állapotban fogják forgalomba hozni és ürömporral fogják keverni, hogy az emberi használatra alkalmatlanná tegyék. A törvény 1897. január 1-én lép életbe s ettől kezdve már a fenti 5 frtos olcsó áron fogják a sót elárusítani. Ine ez is egyik vívmánya az agráriusoknak, akik az olcsó marhasó áruboocsájtását addig sürgették a kormánynál, amíg ez végre teljesíteni volt kénytelen a mi kívánságainkat.

A gyümölcsfák termékenységét a következő módszerrel fokozhatjuk: a fa töve körül minden négy-öt évben gyűrűalaku gödröt ásunk és pedig minél nagyobb, mert a fa folyton messzebbre terjeszti gyökereit. A gyökerek végeit kissé lecsapjuk, a gödröt ősszel jó trágyás kerti földdel megtöltjük és pedig a gyökerek felől rézsuton, hogy a hó ott lerakodhassék s fölolvadván, a gyökerekre lefolyhasson. A kihányt földet csak tavasszal hányjuk vissza a gödörbe.

A tehének tögygyuladása. A tögygyuladást kivált a friss fejős teheneknél többnyire a meghülés okozza, mely vagy attól származik, hogy a tehének légvontatos helyen állanak, vagy pedig a nyirkos hideg alomtól. Ebből az a tanulság, hogy az ilyen teheneket ne állítsuk közel az ajtóhoz s gondoskodjunk számukra bőséges és száraz alomról, mert ha ezeket az egyszerű elővigyázati rendszabályokat elmulasztjuk, hanyagságunk árát bőségesen meg fogjuk fizetni az állatorvosnak.

Bárányok vérhasa. A bárányok vérhasa ellen egy tapasztalt gazda a következő szert ajánlja: 9 deka-gramm rebarbarát egy új fazékban 2 liternyi vízben addig főzzünk, míg az 1.5 literre le nem apad. Ezen főzetből minden ujszülött báránynak, még mielőtt az anyja tejét szopta volna, 1 kávéskanállal kell beadni, miáltal a veszedelmes bajnak elejét vesszük.

A malom.

I.

Jár a malom, jár ma!
Fujja a szél szája:
Földre is kap, égre is csap
A vitorla szárnya...

Tiszta buzát viszen —
Az a legény, hiszen
Tiszta lehet, szemem szedte
A galambja híven.

Jár a malom mormog,
Szép molnárné boldog.
A legényre integetve,
Tüzdeli a gyolcsot.

Mig lejárt a garat,
Mig egy szem se maradt:
Hü galambszív a legényért,
Megrepedt az alatt.

Áll a malom, áll ma.
Le van kötve szárnya:
Az a legény hü galambja
Hideg sírját ássa...

II.

Jól forog a kerek...
Dobog a szív meleg...
Szép molnárné csókos ajka
Rátapad kit szeret...

Jár a malom zúgva,
Nagy a legény búja:
Máznak tüzdél szép molnárné
Rózsaszínü ujjja.

A legény vaskarja
Szép molnárnét tartja:
Viszi, viszi... holt halavány
Mindakettő arca...

A fehér gyolcs véres...
Kialudt az élet...
Földre kapott, égre csapott,
A vitorla vélek...

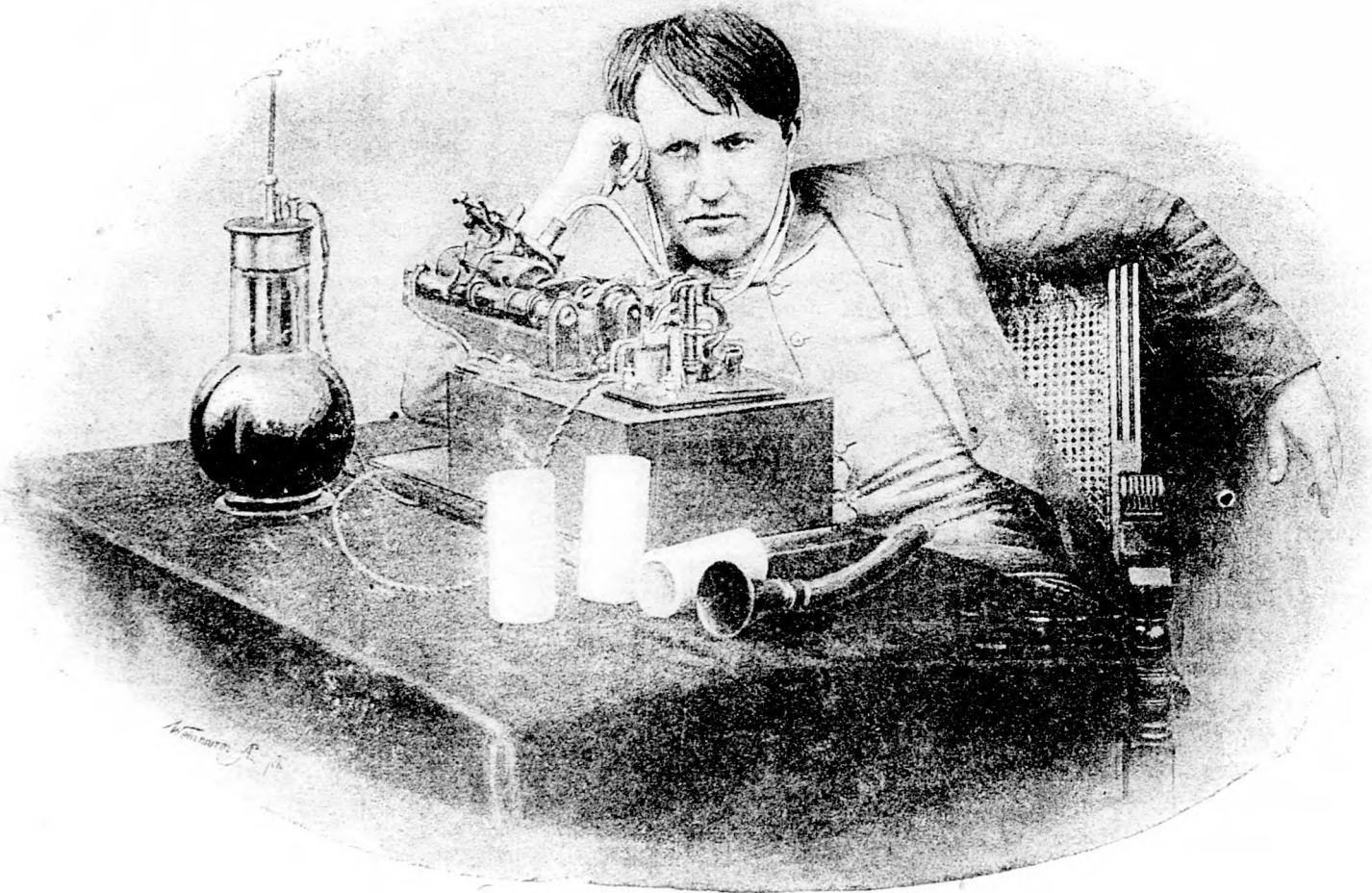
Áll a malom, áll a!
Bár fúj a szél szája,
Három sirra rá börtint a —
Szomorú fűz ága.

Petrus Jenő.

Edison és a vakok.

Edison Tamásnak, a lángeszű amerikai feltalálónak egy újabb felfedezéséről beszélnek. Nem régen ugyanis Röntgen német orvos olyan fény-sugarakat állított elő, amelyek a huson, fán, sőt még a falon is keresztül hatolnak. Ha ezeket a sugarakat p. o. az emberi testre vetítik, akkor az ember csontvázát tisztán látni lehet; épp így meg lehet látni a golyót is az emberi testben, vagy a pénzdarabokat a bugyellárison s a bezárt fiókon keresztül, mert a Röntgen-sugarak csontról, érczről visszaverődnek, a huson, a fán stb. épp úgy ke-

ken ilyen hibás szemnél a rendes napsugarak nem juthatnak a látóidegekhez. Ha tehát a Röntgen-féle sugarakat valamely módon alkalmazni lehetne a szemre, úgy a látás kincsét sok olyan vaknak vissza lehetne adni, akik az orvosi tudomány mai állása mellett gyógyíthatlanok. Milyen módon reméli ezt elérhetni Edison? Éppen ez az, amin most a fejét töri. A szenvedő világtalanok nagy bizalommal várják Edison ez újabb felfedezését s máris akadt egy teljesen megvakult többszörös milliomos, aki egy millió dollárt (mintegy harmadfél millió forint) ígért Edisonnak az esetre, ha szeme világát visszaadja. Képünk a világhírű feltalálót műszerei között mu-

Edison Tamás.

resztül hatolnak, mint a rendes napsugarak üvegen. Ezt a találmányt az orvosi tudomány kitűnően hasznosíthatja, mert most ha valakinek csonttörése van vagy puskagolyót kell eltávolítani a testéből, egyszerűen fényképet vesznek róla a Röntgen-sugarak felhasználásával s könnyű szerrel biztosan megállapíthatják, hogy hol van eltörve a csont, vagy milyen a golyó elhelyeződése, amit eddig meghatározni sok esetben igen nehéz, néha pedig lehetetlen volt.

Ezt a nagyszerű felfedezést Edison most arra akarja felhasználni, hogy a vakságot gyógyítsa vele. Úgy okosodik, hogy a vakság több neménél, mint p. o. a hályognál az a baj, hogy a sugarak a szem rezezhártyájáig nem tudnak elhatolni. Valószínű azonban hogy a Röntgen-féle sugarak keresztül fognak hatolni azokon az akadályokon is, amelye-

tatja be, abban a helyzetben, mikor a telefont legismertebb felfedezésének tökéletesítésén fáradozik.

Edison Tamás ma 50 esztendő, szülei egyszerű és szegény emberek voltak, akiknek nem telt arra, hogy fiukat kitaníttassák. A fiu magára hagyatva újságeladással kereste kenyerét, de az eladott újságokat maga is szorgalmasan elolvastatta. Tizenhárom éves korában már kis újságot adott ki s emellett vegyészeti kísérletekkel is foglalkozni kezdett.

A gyermek, ki Istentől lángésszel volt megáldva, már 15 éves korában felfedezte egy módját a sürgönyözés tökéletesítésének; azóta az emberiségnek számos világszerte ismert találmányt adott át és ma hirre és dicsőségre nézve első az élő felfedezők között.

Keresztelő után.

Bűn szeretetből.

Írta: Hegedűs András.

A rendőrkapitány kiadta a parancsolatot, hogy vezessék elő a múlt éjszaka felszaporodott rabanyagot. Eltelik néhány percz, s a napos kinyitja a rendőrszalón ajtaját, két szuronyos legény kíséri be a múlt éjjel letartóztatottakat. Vannak vagy huszonöten.

Nem jó ezt a jelenetet nézni gyöngeszívű embernek... Azt a még most is didergő hat esztendő apróságot, aki kopott nyári zubbonykájában oly félve huzódik meg a haragos esendlegény háta mögött, a Kálvin-téri szökőkút faburkolatának tövében alva találta az éjféli őrjárat. Csodák csodája, hogy a hideg bele nem fagyasztotta a lelket abba a hitvány kis testbe, még hitványabb ruhába. Van közöttük nagyobbacska gyerek is néhány; lehetnek vagy tizennégy esztendősek. Csavarogtak az éjjel, elvete-medettséggel, gonoszság bizonyos vegyüléke az, ami kiül mosdatlan ábrázatukra. Szinte félelem nélkül, otthonosan toporognak, várják ítéletüket... Nem először fordulnak meg már a földi igazság ítélőszéke előtt, úgy látszik. Vannak itt serdülő, még majdnem gyerekleányok, kiket részint az elhagyatottság, részint az éhség és hideg (vagy a szülőktől örökölt könnyelműség) hajtott a bünbarlangok undorító, de meleg tűzhelyéhez. Fakó, halvány arcukon van még nyoma, némi zománca a kora fiatal-ságnak; a bünfészkek tűzhelyének fényénél nem olvadt még le egészen arcukról az üdesség, az álmos, pislázkodó szemekben felesillan a fiatalság tüze...

A felnőttek csak nagyobb kiadásai a kisebbeknek. Közös szín ezen a képen a ruhátlan-ság, nyomor és nélkülözés. Van közöttük, aki egy darab száraz kenyérért ütötte be a másik fejét. A legnagyobb rész lopott, mert éhezett, lopott, mert nem volt melege adó téli ruhája: védelmi eszköz az istenverte hideg ellen.

*

Van azonban ennek a naponta ismétlődő, újra megújuló szomorú képnek egy kis részlete, melyben szép keretbe, tiszta emberi szív alkotta keretbe van befoglalva a — bűn. Ilyen kép ritkán látható a büntetést osztogató igazság csarnokában.

Érdemes leírni.

A napos beteszi az ajtót, a rendőrkapitány végignézi a rabanyagot, szigorú, éles tekintete tovább pihen egyik vagy másik már ismerős arcra, aztán beletekint az asztalán fekvő névsorba.

„Jónás Pál!” szólítja elő a kapitány az egyiket. Kiválik a tömegből a hívó szóra egy összehúzó, tisztességes külsejű, galambosz fürtű emberke. Öreg sűrű szemei könnybe borulnak, a mint előreesz az asztalhoz.

„Miért akart lopni?” kérdi a kapitány a fél szigorúság és ellágyulás hangján.

Jónás Pál, a tisztességes külsejű, jó béléssű meleg gunyába öltözött emberke zokogásba tör ki, elesukló hangjában az igazi megbánás és fájdalom nyilatkoznak meg.

Előlép a napos, kiteszi az asztalra a bünjelet egy ujnyi nagyságu játékbabát, mely megért vagy öt krajczárt.

„Tegnap este kilencz órakor az X. árubazárból esipte el, de rajtakapták s így került be.”

Jónás Pál tehát lopott; a becsületben megöszült ember hetven éves korában lépett a bün ösvényére, beszennyezte reszkető, öreg kezét egy pár krajczárt érő játékszer eltolvajlásával és rajtavesztett.

A vén gyerek sirt a vád előterjesztése alatt éppen úgy, mintha most élne az igazándi gyerekkorát. A rendnek elérékenyült öre nem mehetett semmire a vallatással, annyira sirt, zokogott a vén gyerek.

Dejst' minek is kellene vallatni! Okos, értelmes ember igen könnyen kitalálhatja a bün indokát.

A vén gyerek kegyelemkenyéren él a fiánál. Nem kell törődnie semmivel, van mindene, gondoskodnak róla, amire szüksége van: eszik, iszik, alszik, ha elszakad a ruhája, vesznek neki másikat.

A minap azonban, hogy a ház egyetlen beczézt kis porontyának, Örsikének nevenapjára a mama, tata, nagynéni, nagybácsi, mind mind vettek valami kis ajándékot, csak öregapus nem.

Fájt ez az öreg gyerek lelkének igen nagyon. Pénze nem volt, hát szót emelt a menyénél, fiánál.

„Hagyja apus, hagyja! kapott a kis Örszi ugyanis eleget, mire való volna az a gyerekség. Megint újra költeni!” volt az egyhangú felelet mind a két oldalról.

Belenyugodott az öreg, de bezzeg nem a beczézt négy éves kis Bösike.

Az ostoba eseléd beleverte az ártatlan fejcskéjébe a kicsinek, hogy az istenke nem szereti azokat az embereket, kik Örsikének nem vittek ajándékot a nevenapjára, — mert az istenke azoktól küldi akiket szeret.

Tegnapelőtt este, fekvés előtt, meghallotta az öreg a Bösike hangos sóhaját:

„Oh édesz isztenkém, szejezd az őjed apuszt, aztán külgyé tőle isz egy kisz babuszt!”

A Bösike hangos sóhaja vitte a bün ösvényére Jónás Pált, ki bünbe esett, véikezett... szeretetből.

*

A rendőrkapitány intésére kivezetik a zokogó vén gyereket. Mehet haza, nem lesz bántódása.

... És mintha annak a husz-huszonöt páriának a lelke megváltozott volna a jelenet hatása alatt, — lesütött fővel, némán hallgatja végig a fe-

jükre mért szigorú ítéletet, mely őt, tíz napi szabadságvesztésről, eltolonczolásról szól többnyire.

A rendőrszalón kiürül, a bűn földi bírása föl-alá jár, homlokránczai néha összehuzódnak, majd elsimulnak. Nyilván arra gondol, hogy hányat terel majd jó utra a mai eset azok közül a páriák közül, kik tanúi voltak a vén gyerek eltagadhatatlanul szép — bűnének.

Képiinkhöz.

Keresztelés után. Mint pogányt vitték el „babust“, az újszülöttet a templomba, a hol keresztvizre tartotta őt a keresztmama. Most már itthon van, a pogány hitből kivetkőzve belépett az anyaszentegyház kötelékébe. Az egybegyűlt ismerősök élénk örömmel veszik körül a keresztmama karján pihenő babust, a boldog szülőket elhalmozzák szerencsekívánatokkal. „Szakasztott az édes anyja“ — „csupa apja“ hallatszik innen is onnan is. Egyben nagy jövőt jósolnak babusnak, aki most még bölesen hallgat, okos szemével körül pislogatva az új ismeretlen világban, de majd akkor, ha sirásával fölveri az egész házat, mi lesz akkor?

Apróságok.

Bethlen Gábor erdélyi fejedelemnek volt egy Tigris nevű öreg, hü vizslája. Nagyon szerette e kutyát, mindig szobájában tartotta, a kutya pedig, ha csak szerét tehetette, felkuperodott urának bársonyszékébe. Bethlen Gábor azonban ennyire már nem akart Tigrissel megbarátkozni s gyakran elüzte a székről. Látván Kemény János, a fejedelem főudvarmestere, hogy a kutya nem akar elszokni a puha bársonytól, nagy gombostükkal rakta meg a szék ülését, hogyha Tigris oda megint felszedi magát, a tük jól megszurkálják s többé bizonyosan nem lesz inyére a szék. Kemény lesi a kutyát, de az most nem jön. Közben Keménynek valami dolga akad, ott hagyja a szobát s a kutyaügyet egy inasra bizza; de az inas megfelejtkezik róla. A fejedelem jó s beleveti magát bársonyos székébe. Szurkálják a tük a fejedelmet, felugrik, mérgeesen hátra kap. „Ki dolga ez?“ kérdi az inastól, aki megmondja a dolog mibenlétét. „S nem hogy pirongatott volna szegény, — írja Kemény János — hanem megparancsolta az inasnak, hogy el ne mondja senkinek, szégyelvén a dolgot.“

A különbségéről híres Suwarow orosz tábornagy seregében volt egy igen derék fiatal tiszt, aki azonban szerénytelenségével és különösen éles nyelvével sok ellenséget szerzett magának. Ezt a tisztet a tábornagy egyszer szobájába rendelé és sajnálattal tudatta vele, hogy van egy gonosz ellensége, aki igen sokat árt neki. A fiatal tiszt találgatni kezdte: „Talán A“ „vagy B“ „vagy C“, de Suwarow taga-

dólag intett. Végre a tábornagy fölkel helyéről, óvatosan bezárta az ajtót, mintha nagy titkot akarna közölni s azután felszólította a tisztet, hogy nyujtsa ki a nyelvét. A csodálkozó tiszt engedelmeskedvén: „Látod — mondá Suwarow — ez a te ellenséged!“

Nagy Frigyes porosz király szívesen meghallgatta a bátor, sőt csipős nyilatkozatokat is, ha talpraesettek voltak. Valamely katonai szemle alkalmával megállván a király egy katona előtt, kinek arca tele volt sebhelyekkel, erősen szemé közé néz és és kérdi: „Melyik csapszékben verekedve kaptad ezeket a hatalmas vágásokat?“ — „Biz' én Kolinán kaptam őket (Kolinnál Nagy Frigyes csatát vesztett), ahol felséged fizette a költséget“ — válaszolt a katona, mire a király neheztelés nélkül folytatta a szemlét.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Sz. F. urnak Hódos. Olyan bőrt, melyből a katonaság részére készítik a bakancsot, megrendelhet Machluph és fiai bőrgyárában (Budapest, Lónyay-utca 37.) vagy Wolffner testvéreknél Ujpesten. Villamos fényképészeti gépet kaphat Hatsek Ignácznál (Budapest, Váci-utca) Calderoni és társánál (Budapest, Váci-utca).

T. B. ev. lelkész urnak. Czégek megbízhatóságára nézve felvilágosítást nem nyujthatunk.

Frank Lajos urnak Szegzárd. Minden sorsjegyen rajta van a sorsolási terv is, nézze meg sorsjegyeit, azokról leolvashatja, hogy hányszor huzzák őket évenként. Jövő számunkban megizenjük, hogy nyertek e sorsjegyei.

Egy előfizető. Csuzsa. Levelét áttettük Mauthner magkereskedőhöz, ki készséggel küld magárjegyzet-a F. U. olvasóinak.

Benke János urnak. A kérvényt az állás elnyeréséért a „Budapest közuti Villamosvasut részvénytársaság igazgatóságához“ kell benyujtani.

Ifj. Székely Gergely urnak M.-Csávás. A lapot b. czimére megindítottuk, az előfizetési pénzt kérjük mihamarabb beküldeni, hogy czimszallagát kinyomtathassuk.

G. L. Etéd, S. J. Beeskerek. Sorsjegyeiket nem huzzták ki.

H. A. Jászfalu. 7268 sz. magyar vörös-kereszt sorsjegyét a legkisebb nyeresémmel, 6 frt 50 krral huzzták ki.

Kavlecsik Pál urnak. A keheesség nem gyógyítható. A kehes lovat csak lassu és meg nem eröltető munkára lehet használni, mert csak kiméletes munka mellett maradhat a kehes ló hosszabb ideig is munkaképes. Eladni az ily lovat nem szabad, mert a keheesség törvényes főhiba. Földmives-iskolák vannak Debreczenben, Csákován, Szent-Imrén, Pápán, a hol tanulók államköltségen is végezhetik az iskolát, melyeknek tartama 2 év. Ez évre azonban már elkésztett a folyamodvánnyal, mert a tanítás már kezdetét vette. A folyamodványok minden év október elsejéig adandók be.

Derencsinyi József urnak. Fanni való kendert rendelhet Budapesten a következő czégekknél: Kaufmann B. IV. M.-Valéria-u. 1., Krausz Bernát. IX.

Soroksári-ut 64, Salzmann és társa. V. Nádor-utca 20. A kértett tanfolyam november hó 1-én nyitott meg.

Mihalik Gáspár urnak. Három éves korában a ménlovat tenyésztésre használni nem célszerű, mert erre ily korban még nagyon fiatal. Legkorábban 4 éves korban vehető a ménló tenyésztési célra használatba. Kesely lábú és hóka ménnek nem alkalmasak a tenyésztésre, mert ezt a szépségi hibát átörökítik utódaikra. Kívánságának különben eleget fogunk tenni s alkalomadtán a ménlovak kiválasztásáról bővebben írunk.

B. P. F. Ősi. Tessék Wimmer Imre szőlőtelepénél Muzsla, u. p. Karva a szükséges vesszőket megrendelni. A vesszők árát nem ismerjük, azt tessék előbb levélben megtudakolni Wimmer urtól.

Szabó Sándor urnak. Kívánságának sajnálatunkra nem tehetünk eleget, mert a kívánt kalendárium nem a mi kiadásunkban jelent meg, s mi azt nem is ismerjük.

Bogal János urnak. 1. Az ujságot mi rendszeresen küldjük, s miután a szomszéd községbeliek — mint írja — mindig rendszeren kapják a lapot, s mi valamennyi előfizetőnknek egyszerre küldjük a lapokat — a postán kell a hibának lennie. E miatt azonnal írunk a főpostaigazgatóságnak, a mely majd intézkedik a dologban. 2. Érdeklődését igen köszönjük, de verseit, melyek még gyakorlatlan kezekre vallanak, sajnálatunkra nem közölhetjük.

Zsila István urnak. Nagyon köszönjük szíves érdeklődését lapunk iránt. A beküldött czimekre azonnal küldtünk mutatványszámot. Fogadja szívélyes üdvözlötünket.

Sz. F. urnak Jakabfán. Ipari pályán az ipari iskolák végzése nélkül igen bajos állást kapni; mi a legjobb akarat mellett sem szerezhettünk állást.

Warga Tivadar urnak. A napszámos is tartozik fizetni kereseti adót. Hogy Önnek mennyi adót kell fizetni? erre csak az esetben felelhetnénk meg, ha tudnánk, hogy mennyi a jövedelme s miből van ez?

D. Zs. urnak Lepsény. Elismerjük, hogy verse igen szép érzelmekből fakadt, de kezdetlegessége miatt lapunkban nem közölhetjük azt.

Léderer Soma urnak. Ha valaki azt akarja, hogy megfizessék a verseit, akkor jó verseket kell írnia. Kezdő embernek örülnie kell, ha nyomdafestéket lát a dolgozata. Ezt őszintén figyelmébe ajánljuk Önnek. Egyébként a beküldött egy strófa verset nem hozzuk. Ne egy nyolcz soros versikét tessék beküldeni, hanem rendes szabású dolgokat s akkor majd talán jobban ítéltünk.

P. D. Erdőd, B. J. Verseg, F. M. Silingyia, H. L. Volócz. Sorsjegyeiket nem húzták ki.

Csór József urnak. Fogadja őszinte köszönetünket lapunk terjesztéséért.

Budapesti piaci árak.

Budapest, december hó 5-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendő.) *Buza* 79—81 kg. *tiszavidéki* 8.40 frttól 8.50 frtig, *pestvidéki* 8.30 frttól 8.45 frtig, *fehérmegyei* 8.30 frttól 8.45 frtig, *bácskai* 8.40 frttól 8.55 frtig, *bánsági* 8.40 frttól 8.50 frtig, *Rozs* 70—72 kg. 6.70 frttól 6.80 frtig.

Árpa: *takarmánynak* 60—62 kg. 4.10 forinttól

4.45 frtig, *égetni való* 62—64 kg. 5.10 frttól 5.90 frtig, *sörfőzdei* 64—66 kg. 6.50 frttól 8.00 frtig.

Zab 39—41 kg. 6.01 frttól 6.03 frtig.

Tengeri 78—82 kg. 4.15 frttól 4.30 frtig.

Liszt ára 100 kgként.

Sz.:	0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	14.00	13.40	12.60	12.30	11.80	11.50	10.90	9.00	6.00.

Buzakorpa, finom 3.50—5.10, durva 3.60—5.00 frt. zsákkal együtt.

Egyéb magvak: *vörös lóhere*: 40—50 frt; *lucerna* 45—50 frt; *mezei komócsin* 26—28 frt; *mák* 23.00—26 frt; *bab fehér nagyszemű* 7.25—7.75 frt, — *törpe* 8.00—8.75 frt, *tarka* 6.—6.70 frt; *lencse* 8—15 frt, *borsó* 8.50—9.50 frt. *Köles* 5.25—5.50 forint, *Kendermag* 8.00—9.00 frt. *Repce*: 10.50—12.00.

Marhavásár fizetnek páronként: *elsőrendű jármós ökörért* 360—380 frtig; *középmínőségűért* 250—335 frtig; *gyenge minőségűért* 170 frtig; *hízott magyar ökörért* mm.-ként élősúlyban 28—33 frtig, *hízott tarka ökörért* 28—33. frtig. *Fejős tehén, magyar fajta* 70—100 frtig, *tarka* 90—145 frtig darabonként. *Élő borjú* 1 kgr., élősúlyért fizetnek minőség szerint 36—46 kr. *Vágott borjú* 1 kgr. hussúlyért fizetnek 48—52 kr.

Juhvásár: *hízalt ürü* páronként 14.00—16.00 frt *feljavított juh* 10.50—13.00 frt, *kiverő juh* 7.00—12.00 frt *kecske* 8—12 frt.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgrkint élősúlyban, 4% és 45 kgr. levonás az életre. *Elsőrendű* 320—380 kilogr. nehéz sertésért 53—55¹/₂ kr, *vidéki sertés könnyű* páronként 250 kilóig 51—52¹/₂ kr.

Baromfivásár. *Lud* páronként 3.30—5.50 krig, *kaesa* 1.80—2.80 krig, *tyuk* 1.10—1.30 krig, *csirke* 65—1.20 krajezárig, *kappan* 1.60—2.00 pulyka 3.00—4.50 krig,

Takarmanyvásár. *Régi széna* 2.20—2.50 frt, *muhar* 2.25—2.70 frt, *zsupszalma* 1.65—1.85 frt, *alomszalma* 1.30—1.50 frt.

Vegyesek. *Tojás* forintonként 32—36 darab. *Szalonna* 45—48 kr. *Vaj* Ia. 80—160 kr., *Ila.* 70—120 kr. *Olvasztott vaj* 60—100 kr. *Méz sárga csurgatott* 32—33 kr. *Viaszk* 1.50—1.54 kr. *burgonya sárga* 1.60, *rózsa* 1.20, *közönséges* 70—80 kr. *paprika* 20—45 frtig, *hüvelyes paprika* 26 frt métermázsánként.

Mütrágyák. *Thomas-salak* 18—20% 3.70—4.10 frt. *Kálitrágya* 20—22% 2.75—3.40 frt. *Vasgálicz* Ia. 3.40—3.75 frt, *Vasgálicz* IIa. 2.75—3.25 frt. *Rézgálicz* 24.—25.— frt. (100 kgrkint Budapesten.)

Első magyar gazdasági gépgyár

• részvény-társulat •

GŐZCSÉPLŐINK

a tökéletesség legmagasabb fokán állanak.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára,
mely a gazdálkodáshoz szükséges

összes
gazdasági gépeket gyártja.

Részletes árjegyzékkel
és szakbarátságos felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Kérjük minden kérdéssel bízattal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

CZIM:

ELSŐ MAGY. GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
BUDAPESTEN.

Czímre ügyelni tessék.

Ekegyártásra
külön szakosztály

Különlegesek borkészítési gépekben.

ORSZAGOS MAGYAR

KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET

BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körút 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: Teleki Géza gróf. Alelnök: Csávosy Béla. Igazgatósági tagok: Andrássy Géza gróf, Bujanovics Sándor, Desseffy Aristid, Komjáthy Béla, Péchy Tamás, Püspöky Emil, Rubinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szónyi Zsigmond, Sztáray István gróf, Teleki Sándor gróf.
Vezérigazgató: Szónyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának: folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vívta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fe a megfelelő kinstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A takarmány és termények (szalmás eleség)

biztosítása szintén a legkedvezőbb feltételek mellett eszközölhető. A díjak itt is a lehető legmérsékeltőbbek

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kis gazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az **igazgatóság Budapestben**, (József-körút 8. sz.) és a **vidéken létesített ügynökségek**.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

STOWASSER J.

hangszergyáros, csász. és kir. udvari és hadsereg szállító

BUDAPEST, II. ker. Lánchíd-utca 5.

Ajánlja saját gyártmányú fuvó-, vonó- és ütőhangszereit és azok alkatrészeit valamint kitűnő hangú czimbalmaikat.

Községi és tüzoltói zenekarok felszereléséhez szükséges fuvóhangszerek a legjutányosabb árban és legelőnyösebb feltételek mellett szállíttatnak. **Mindenemű hangszerek javítása a legolcsóbb ár mellett eszközöltetnek. Régi hangszerek becseréltetnek.** Erős orgonahangú harmonikákból külön árjegyzék kérendő.

Iskola hegedűk 3fr-tól felfelé.

Községi hangok

Megjelent és lapunk kiadóhivatalánál megrendelhető:

Honfoglaló őseink históriája

(Magyarország ezredéves története).

Írta: **ALPÁRI LAJOS.**

A mű röviden és érdekesen tárgyalja Magyarország ezredéves történetét, melyet minden magyar ember, kell, hogy ismerjen. A szöveget 8 szép nagy kép díszíti.

A **Független Ujság** előfizetői 20 kr-ért, nem előfizetők 25 kr-ért rendelhetik meg.

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Legmagasabb kölcsön a valódi becsérték alapján 20-60 év közti időre készpénzben. Birtokos felmondhat bármikor, pénzügyintézet nem mondhat fel. Csak kamattal tölke is törlesztetik. Leboncolítás 14 nap alatt.

Semmi előleges költség. Minden felvilágosítás díjmentes. Beküldendő csak a telekkönyvi kivonat, kataszterív. Konvertálás bélyeg- és illetékmentes. Cím:

Ingtalan- és Jelzalog-Forgalmi-Intézet.

Budapest, Váci-körút 39. sz. Legnagyobb ingatlan és Jelzalog-Forgalmi-Intézet a monarchiában egyedüli, mely hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosoktól ajánlva van.

Előfizetőinket kérjük,

hogy megrendeléseknél

„Független Ujság“-ra

hivatkozni

sziveskedjenek.

Karácsonyi és újévi ajándékok.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ES LEGJOBB HIRNEVÜ ÓRAÜZLETE.

Alapítotott 1847.

Brausweller János
Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan szál. éhronometer- és műénis. főtárlatolaja a reménytelér ingáczáknak stb. stb.

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezte, Budapest, Alkotmány-utca 31. Váci-körút sarok.

A szövetkezet célja: I. Olcsó közvetítési gazdas. felszerelési és fogyasztási cikkek beszerzésénél. II. Mezei gazd. termények legelőnyösebb értékesítése. III. Hitelnyújtás a tagok részére.

Tűz és jég elleni biztosítások közvetítése.

Sürgőnyezim: Mezőgazdák, Budapest. Hivatalos óra 129-1-ig s 2-5-ig. Áruraktár czime: M. Á. V. ny. pályaudvar XX. sz. raktár.

Bizomány-osztály.

Hadseregellátás. Gabonaeladás. Erőtakarmányok vétele. Fedezeti tőzsdei kötések.

Áru-osztály.

Összes gazdasági cikkek a legkiválóbb minőségben. Műtrágyák. Építkezési anyagok. Gazdasági vasneműek.

Gyapju, hizott marha és sertés bizományi értékesítése.

Vetőmag-osztály.

Mindenemű vetőmagvak megvétele és eladása. Eredeti külföldi magvak. Heremagvak. bérrostálása.

Gazdasági géposztály.

M. kir. állam. gépgyára mezőgazdasági gépeinek szövetkezeti képviselősege. A „bergedorfi Eisenwerk“ gazdasági gépgyár kizárólagos képviselőse.

Adrience Platt & Co. new-yorki kaszáló, marokrakó és képekítő gépeinek kizárólagos képviselőse.

V. Vermorel-féle Eclair-permetező kizárólagos képviselőse.

Csenka-Bánki-féle petroleum-motorok mezőgazd. képviselőse. Mindenemű kipróbált szolid kivitelű gazdasági gép jutányos beszerzése.

Gazdasági géptelemek, malmok, takarmányos és tejes kamarák berendezése.

A szövetkezet alapszabályait s havonként kétszer megjelenő „Üzleti Értesítő“-jét bárkinek ingyen s bérmentve megküldi.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tag-szaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerész Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbértékű utázaat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Igen érdekes regények leszállított áron.

Portómentesen megküldve 1 forint helyett **40 kr.**
Nem szabad szeretnie. Irta: Bodrogi Lajos.

Az erdész ur fia.
Elbeszélés Theurriet André-től.

A malom története.
Irta: Sudermann.

Angyal és ördög.
Irta: Mathers Helén.

Egy csodaember kalandjai.
Irta: Conan Doyle, ford. Fáy J. B.

„**BELLA.**”
Érdekes regény. Irta: Anna Vertua Gentle.

Mi a szerelem?
Arab regény, irta: F. Marion Cavford, fordította: Fáy J. Béla.

Megrendelhetők lapunk kiadóhivatalában Budapest. Köztelek.

Kurcz Lipót és Társa

photozinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz eszükségelt

Clichéket

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-typia, fametszet stb. utján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszebben és legolcsóbban sokszorosítottak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

**Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét**

a budapesti gyapjú-aukcziókra

melyek a jövő év folyamán két sorozatban július és szeptember hónapokban fognak megtartatni.

Bejelentéseket elfogad és felvilágosításokkal szolgál:

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

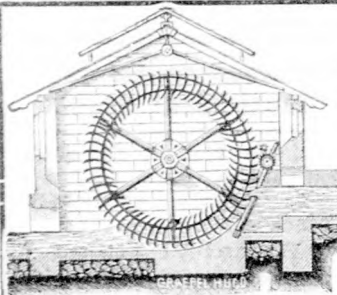
Csak 2 frt 60 kr!

Nickel rem. erős zsebóra, szépen díszített tokkal másodpercz mutatóval 2 frt 60 kr. nickel rem. zsebóra, zománc-számlappal másodpercz mutatóval, minden 25—30 órában felhuzandó, kitűnő szerkezetű 3 frt 20 kr., nickel rem. zsebóra, művészileg vésett tokkal, másodpercz mutatóval, legfinomabb 4 frt 10 kr. — Tula rem. zsebóra 5 frt. Mindez egyedül

KUN IMRE,

műórá- és ékszerésztől szereshető be
Budapest, Dob-utca 72.

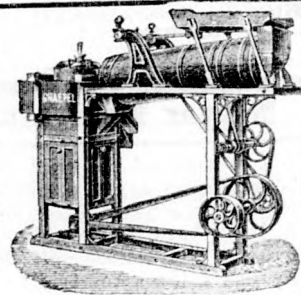
Minden arany- és ezüstáru hallatlan olcsó áron, 5 pár nehéz ezüst evőeszköz 7 frt, 14 karátos aranygyűrűk 2 frt 40 és feljebb. Arany női rem.-óra 13 frt és feljebb. Ezüst rem. zsebóra 6 frt, kettős fedéllel 8 frt és feljebb. Arany gyermekfülbetvaló 1 frt 60 és feljebb. Ezüst lánczok 2 frt és feljebb. Ébresztő óra 2 frt. A nálam vásárolt áruk jóságáért és valódiságáért **10 évi írásbeli jótállást** nyujtok. Javítások 2 évi jótállással. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Vizikerekek, turbinák, gőzgépek, gőzkazánok minden nagyságban őrlőmalmok és egyéb ipartelepek üzeméhez.

Őrlőmalmok, vámmalmok

berendezését és átalakítását a legjobb rendszer szerint elvállal

Graepel Hugó, gépgyáros

BUDAPEST, V. ker., Külső vácz-ut 46. szám.

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.